WASHINGTON D C

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 263. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 11-го ЛИСТОПАДА 1950.

No. 263. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 11, 1950 VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ТРУДНОЩІ АДМІНІСТРАЦІЇ З НОВИМ КОНҐРЕСОМ

Вашинґтон, 9 листопада. — Президент Труман має перед собою три важливі справи, які треба негайно вирішити. Найважніша це негайне скликання Конґресу, тобто не нововибраного Конґресу, який почне урядувати аж після Нового Року, але теперішнього, 81 Конґресу, який перебуває на вакаціях. Він має зіхатися ще раз 27 листопада, одначе, з уваги на важке міжнародне положення, накопичилося багато справ, які треба б вирішити швидше. Кількома наворотами появлялися вісти, що президент скличе теперішній Конґрес 15 листопада. — Друга справа це організація нововибраного Конґресу, щоб зробити його спосібним до праці серед змінених відносин. Тому, що деякі провідні демократи не увійшли до нового Конґресу, треба застановитися, кого поставити на їх місце і як переорганізувати важливі конґресові комісії. — Третя, зовсім поважно поставлена справа, це усунення секретаря стейту Діна Ачесона, щоб вдоволити республіканців і так притягнути їх до співпраці з демократами.

Без огляду на перегрупування Конґресу, він мусить вирішувати біжучі справи. Напеpед висуваються закордонні справи, одначе не є виключений новий напрям закордонної політики у відношенні до европейських країн, які дістають великі субсидії з Пляну Маршала, а не готовляться до боротьби з комуністичною агресією. У цих справах республіканці підносять сумніви навіть під загрозою, що їм причеплять латку „ізоляціоністів". Саме на цій підставі заповідають вороже відношення нового Конґресу до президента на найближчі два роки, тобто до нових виборів.

РОБІТНИЧИЙ РЕЧНИК ПОЯСНЮЄ ВІЙНОЮ НЕВДАЧУ ПРИ ВИБОРАХ

Вашинґтон. — Зорганізоване робітництво добачує причину невдачі демократів при виборах у Корейській війні. Повні звіти з виборів до сенату вказують, що чотирнадцять кандидатів, підтримуваних робітничими юніями при виборах, потерпіли поразку, а тільки одинадцять вийшли переможцями. Неповні звіти з виборів до палати репрезентантів виявляють, що 141 кандидатів, за якими заявилися юнії, впали при виборах, а 121 виграли. Наслідок невдачі юніями підтримуваних кандидатів буде такий, що треба буде відложити на два роки спроби скасування або перерібки теперішнього робітничого закона Тефта-Гартлі. Джек Крол, директор Комітету Політичної Акції Конґресу Індустріяльних Організацій висловився, що вибори розбудили почуття непевности серед американського населення з уваги на комуністичну агресію. Робітництво, на його думку, явилося громадно при виборах, хоч і не віднесло сподіваної перемоги.

ПОЧАВСЯ СУД НАД АТОМОВИМИ ШПИГАМИ

Ню Йорк. — Абрагам Бротман і Міріям Московіц, стануть перед окружним федеральним судом, щоб відповісти за свої звязки з Гері Голдом, який признався до шпигунства в користь Совєтів, передаючи їм тайні вісти про атомову зброю Злучених Держав.

ЖІНКА АСИСТЕНТОМ СЕКРЕТАРЯ ОБОРОНИ

Вашинґтон. — Секретар оборони Джордж К. Маршал доручив през. Трумановi назначити паню Анну Розенберґ асистенткою секретаря оборони для ведення відділу організації людської сили і керування персоналом. Досі цю працю провадив Пол Г. Ґріффіт, який зрезигнував з цього становища негайно після резиґнації Луї Джансона зі становища секретаря оборони. Він остається у Вашинґтоні і тут обійме працю при стоваришенні об'єднаних організацій Прилюдних Відносин. Пані Розенберґ народжена в Будапешті, має 48 років і приїхала до Америки зі своїми батьками в 1912 р. Її найновіший пост був в дорадчій комісії для обов'язкового військового вишколу, який доручує завести загальний військовий вишкіл. Вона теж працювала в різних нюйорських комітетах. Назначення пані Розенберґ вказує на можливість заведення жіночих відділів при мобілізації людської сили.

ПОДІЛ ПОВІТРЯНИХ СИЛ ДЛЯ ОБОРОНИ ЦІЛОГО КОНТИНЕНТУ

Вашинґтон. — Континентальна команда повітряних сил Злучених Держав розділена тепер в трьох напрямах, щоб у такий спосіб забезпечити країну перед несподіваним нападом з повітря і запевнити поміч приземних сил. Теперішня повітряна команда буде зреорганізована і буде обіймати: 1. тактичну повітряну команду з головною кватирою у Ленґлі Філд, коло Гамптон, у стейті Вирджінія, під проводом ген. Джана К. Каннона. Він перебуває тепер в Европі, одначе верне негайно на свій новий пост; 2. команду повітряної оборони, якої кватира буде хвилево приміщена на Мичел Філд, у Гемпстед, Лонґ Айленд. Її командантом буде генерал Енніс Вайтгед; 3. континентальну повітряну команду, якої назва вказує, що це дотеперішня команда, тільки зі зміненими обов'язками. Вона матиме за завдання вишкіл нових сил і загальну контролю адміністрації й резерви повітряних сил. Її командантом буде ген. Вилйем Г. Гейл, який досі є командантом Першої Оборонної Сили. Реорганізація є високо технічної натури і має на цілі удосконалити оборону самої території ЗДА. Всі три частини будуть рівнорядні і підлягатимуть генеральному штабові повітряних сил.

В АМЕРИЦІ

● **60,000 робітників** при шитті жіночих одягів дістали тижневу підвишку по 5 дол, а це значить по 14 з половиною цента підвишки на годину. Підвишка входить в життя від 20 листопада.

● **Кубанська влада** випустила на волю 156 осіб, арештованих на передмістю столиці Гавани за участь у демонстраціях на честь мексиканських і кубанських делегатів, які їдуть на другий большевицький Світовий Конґрес Миру до Лондону. — Арештованих переслухано наперед у суді.

● **Вже два дні** ведеться розправа в федеральнім суді в Вашинґтоні проти порторіканця Оскара Коллазо, який змовився на життя президента Трумана і був пострілений підчас замаху минулого тижня. — Розправа ведеться при замкнених дверех, тому нема з неї звітів у пресі. Тіло вбитого учасника замаху Ґріселія Торресора відвезено літаком для похоронення в Порто Ріко.

● **Американські жиди** помогли 582,000 жидівським еміґрантам переселитися до Палестини й до Ізраїля. На це вони видали дол. 250,300,000, зібраних в Америці впродовж десять літ.

● **Вояки, які перебувають** на Кореї, не голосували при останніх виборах.

ОЧІКУЮТЬ НОВОГО ДНЯ ПЕРЕМИР'Я. Тридцять два роки після пам'ятного Дня Перемир'я, пам'ять якого сьогодні обходимо, нації світу з тугою очікують справжнього миру, в змаганні до якого сьогодні знову складається такі великі жертви. На фото (зліва): вояки чотирьох країн: австралієць вістун Робб, американець десятник Геролд Ґарвес, кореєць Рі Гу і филипинець Євген Британі, що в Кореї боряться за мир під прапором Об'єднаних Націй.

ЗАХІДНІ ПОТУГИ В О.Н. ДОМАГАЮТЬСЯ НЕГАЙНОЇ АКЦІЇ В СПРАВІ ІНТЕРВЕНЦІЇ В КОРЕЇ

Лейк соксес, 10. листопада. Представники Злучених Держав, Британії і Франції в Раді Безпеки виступили вчора несподівано з домаганням, щоби Рада вже сьогодні продовжувала свої наради в справі китайської інтервенції в Кореї, не зважаючи на передвчорашнє рішення Ради запросити до нарад теж комуно-китайських представників, які ще не приїхали. Американський представник, коментуючи домагання західних великодержав, заявив, що Рада не може в'язатися в цій справі з комуно-китайською делеґацією, яка могла б в такому випадку саботувати наради та з'явитися в Раді тільки тоді, як їй це буде вигідно. На порядку Ради є американська резолюція з домаганням припинити будь-яку допомогу комуно-корейському аґресорові та негайно відкликати всі закордонні, в цьому випадку комуно-китайські війська, які йому допомагають. — Рада Безпеки збереться сьогодні і хоча вона має на своїм порядку проблему Палестини, — але немає сумніву, що переголосується на перше місце справу Кореї. Проте вважається, що навряд чи саме рішення в цій справі буде винесене вже сьогодні, бо воно напевно буде попереджене довшою дискусією. Від комуно-китайського уряду ще не одержано жадної вістки, чи і коли приїде його делеґація, щоби взяти участь в нарадах.

ДЕЛЕГАТИ КОМУНІСТИЧНОГО КИТАЮ МАЮТЬ ДІСТАТИ АМЕРИКАНСЬКІ ВІЗА

Вашинґтон, 9 листопада. — Департамент стейту заявив, що робить уступку для Об'єднаних Націй і годиться дозволити делеґатам китайського червоного режиму приїхати до Ню Йорку, щоб перевести в Раді Безпеки О. Н. дискусію над приналежністю острова Формози. Пресовий урядовець департаменту стейту виразно заявив, що американський уряд не признає теперішнього комуністичного китайського уряду і в О. Н. голосував проти запрошення його делеґатів на дискусію. Американська амбасада в Празі дістала доручення видати паспортові віза, бо Вашинґтон дістав вістку, що китайці приїдуть через Европу. Це, очевидно значить, що китайські делеґати по дорозі відвідають Росію. Після приїзду в Америку вони будуть залишені спокійно, без поліційного догляду, якщо складуть заяву, що не будуть надуживати гостинности ЗДА. Вони мають доказувати в О. Н. що то Америка наїхала на Формосу, хоч американський уряд змісця заявив, що таке обвинувачення є смішне. На чолі делеґації з девяти осіб стоїть ген. Ву Гсію-чуан, один з комуністичних провідників, який дістав повний вишкіл в комунізмі в Москві і який товаришив китайському комуністичному міністрові закордонних справ Чу Ен-лай в його відвідинах до Москви в січні б.р., коли то велися переговори за заключення військового договору між обома країнами.

КОМІТЕТ О.Н. ПРИЙНЯВ РЕЗОЛЮЦІЮ В СПРАВІ ПРИПИНЕННЯ КАНСЬКІ ВІЗИ

Лейк Соксес, 10. листопада. Політичний Комітет Об'єднаних Націй, в якому мають своїх представників всі країни, — прийняв вчора югославську резолюцію, метою якої є припинити аґресію та встановити відповідального за війну аґресора, якщо б до війни мало прийти. В користь резолюції голосували представники 51 країни, а проти неї було тільки п'ять совєтських голосів, тоді як Індія і Південна Африка здержалися від голосування. Резолюція передбачує, що країни, які опиняться у війні, повинні до 24 годин зголосити свою готовість припинити воєнні дії, як теж негайно відкрити свої кордони для новоствореної Комісії Збереження миру. Ухвалену резолюцію передано негайно для затвердження Генеральній Асамблеї і сподіються, що теж в ній вона дістане піддержку величезної більшости голосів.

СОВЄТИ ДОМАГАЮТЬСЯ „НЕГАЙНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ" ДЛЯ ЕРІТРЕЇ

Лейк Соксес, 10. листопада. Совєтський представник в Спеціяльному Політичному Комітеті Генеральної Асамблеї О. Н., А. А. Арутіунян, домагався вчора „негайної незалежности" для Ерітреї, колишньої італійської колонії в Північній Африці, та „відкликання британських окупаційних сил" з території коло Червоного Моря найпізніше до 90 днів. Південно-африканський представник зі свого боку вияснив, чому Совєтам так залежить на поспіху, вважаючи, що „негайно незалежна Ерітрея" буде політично досить незріла, щоби теж негайно стати совєтським сателітом.

ГЕН. АЙЗЕНГАВЕР ГОТОВИЙ ОБНЯТИ ОБОВЯЗКИ В ЕВРОПІ

Форт Ворт, у стейті Тексас. — Генерал Двайт Д. Айзенгавер, про якого говорять, що він стане головним командантом збройних сил держав з Північно-Атлантійського Пакту, заявив, що „він легко може піти до Европи до такої військової праці, яку йому дадуть".

УКРАЇНЦІ В БРИТАНІЇ ВШАНОВУЮТЬ ПАМ'ЯТЬ ГЕН. ЧУПРИНКИ

Лондон, 10. листопада. — Негайно після одержання трагічної вістки про геройську смерть на полі бою головного командира УПА, ген. Тараса Чупринки-Романа Шухевича, в Британії створився окремий Український Громадський Комітет для відповідного вшанування пам'яти Поляглого. Він видав заклик, в якому, для вшанування пам'яти Поляглого: 1. Проголосив час від 28. жовтня до 7 листопада часом національної жалоби; 2. Запропонував в усіх скупченнях українців в Британії створити подібні Громадські Кобітети та влаштувати на місцях відповідні імпрези з жалібними церковними відправами; 3. Просить передавати до центрального Комітету докладні повідомлення про імпрези з цього приводу.

Досі, крім багатьох місцевих та менших організацій і груп, на смерть ген. Чупринки відгукнулися відповідними відозвами і закликами такі загально відомі або центральні українські представництва в світі: Закордонне Представництво УГВР, Українська Національна Рада, Організація Українських Націоналістів, Український Конґресовий Комітет Америки, Комітет Українців Канади, та краєві представництва в інших країнах.

Українці метрополітальної округи Ню Йорку і Ню Джерзі, як уже проголошено, відбудуть з цього приводу все-народну маніфестацію в Ню Йорку, у великій залі Мангеттен Сентер при 34 Стріті в неділю, дня 26-го листопада від год. 1-ої до 5-ої після полудня.

● **Республіканці** вдоволені неповною перемогою при виборах, тому, що през. Труман не буде міг скидати на них вини за невдачі при ухвалюванні нових законів. Такими закидами Труман відніс перемогу в 1948. р.

● **Жінка Вінсента Імпелітері,** вибраного посадником міста Ню Йорк, була впродовж останніх 22 років бюровою робітницею в адвоката. —

ЧОТИРИ КОМУНО-КИТАЙСЬКІ АРМІЇ ГОТОВІ ДО ВІЙНИ В КОЄЕЇ

60.000 ЧЕРВОНИХ КИТАЙСЬКИХ ВОЯКІВ ВЖЕ БЕРЕ УЧАСТЬ У БОРОТЬБІ А 500,000 ЧЕКАЄ НАКАЗУ

Токіо. 10. листопада. — Головна квартира ген. Мек Артура сьогодні офіціяльно подала кількість комуно-китайських військ, що беруть активну участь у війні проти Об'єднаних Націй в Кореї, на 60,000 вояків. Така сама кількість підкріплень вже є в дорозі до боротьби. Всі вони належать до чотирьох найбільш вправлених і загартованих в боях армій, що в загальній кількості поверх 500,000 сконцентровані в Манджурії здовж корейського кордону та в кожній хвилині можуть бути перекинені до бою, з огляду на непорушність їх території та комунікаційних получень в самій Манджурії. Вже сьогодні більше ніж половину комуністичних військ, що боряться проти сил Об'єднаних Націй, становлять китайці. Ці дані встановлено на підставі зізнань численних вже комуно-китайських полонених, між ними теж офіцерів, та на відомостях аліянтської розвідки. При цьому стверджується, що всі ці китайські війська є дбайливо дібрані і старанно вишколені у воєнній тактиці і в орудуванні зброєю. До Кореї вони почали переходити з Манджурії вже в половині жовтня. Докищо не можна було з точністю встановити під якою командою, своєю власною чи північно-корейською, вони боряться, хоча це не зміняє факту, що всі вони, корейці і китайці, виконують накази Москви. В дальшому стверджується, що три китайські армії сконцентровані на західно - корейській ділянці фронту, а одна протиставиться південно-корейському походові до сибірського кордону.

АМЕРИКАНСЬКА АВІЯЦІЯ ПРОДОВЖУЄ НИЩІВНІ АТАКИ

Токіо, 10. листопада. — Сильні з'єднання американської авіяції з баз на континенті і з авіоматок продовжували вчора масові атаки на ворожі воєнні об'єкти, головно на комунікаційні получення з Манджурією та на концентрацію ворожих військ. Суперфортеці і бомбардувальники всіх типів виконали нищівні налети на залізничий міст на ріці Ялу між Сінуіджу і Антунґ, як теж на міст колового транспорту в Чонґсонґджін, близько гидравлічної електростанції в Супунґ. — Суперфортеці скинули около 10,000 запальних бомб на головну ворожу військову базу в Пукчін. Масові повітряні налети виконано теж на цілий ряд інших важливих воєнних і військових об'єктів на території ворога, зрівнюючи зі землею цілі місцевості та знищуючи до щенту комунікаційні получення. Теж і вчора американська авіяція строго придержувалася наказу щодо непорушности манджурського кордону, очікуючи під цим оглядом відповідного рішення Об'єднаних Націй. На землі вчора приходило тільки до обмеженої активности. Ворог продовжував на всіх фронтах свій тактичний відступ, хоча аліянтські війська поступають за ним тільки повільно та дуже осторожно, щоб не попасти в засідку. Провірюючи та консолідуючи дальший терен, аліянтські війська головно закріплюють свої теперішні оборонні позиції, приготовляючись до сподіваної „великої битви". Вчора найбільший успіх на суші мали знову південно-корейські війська, що наступають здовж східного побережжя в напрямку до сибірського кордону. Здобувши міста Поджон і Кілчу, вони посунулися дальше, приблизно на половину віддалення від важливих і останніх ще на шляху до сибірського кордону баз Чонґджін та Нанам.

ДОМАГАЄТЬСЯ АТОМОВОЇ БОМБИ ПРОТИ КИТАЙЦЄВ ЗА НАЇЗД НА КОРЕЮ

Вашинґтон. — Атомової бомби й всякої іншиї зброї, яку має до розпорядку команда збройних сил Об'єднаних Націй треба вжити проти комуністичного Китаю, якщо комуністи будуть дальше продовжувати напади на Корею. Таке домагання поставила воєнна кореспондентка щоденника Ню Йорк Геральд Трибюн, Марґеріта Гіґґінс, у промові на обіді Краєвого Жіночого Пресового Клюбу.

ТРИВОГА В ІНДІЇ, ЯК КОМУНІСТИЧНІ ОРДИ ЗБЛИЖАЮТЬСЯ ДО КОРДОНУ

Ню Дельгі, Індія, 10. листопада. — В Індії проголошено загальну тривогу, як комуністичні орди, що напали на Тибет, почали зближатися до північно-індійського кордону. Виявом тої тривоги був вчорашній публичний виступ індійського заступника премієра — Сардара Пателя, який закликав нарід до готовости прийняти кожний виклик та стати в обороні своєї країни перед можливою чужою інвазією. — Він твердив, що в теперішньому міжнародному положенні — комуністичний напад на Тибет може легко стати причиною нової світової війни та закликав населення прикордонних північних районів, щоб воно не залишало своїх осель і не втікало, але в спокою і рішучості очікувало дальшого розвитку подій. В міжчасі комуно-китайська радіовисильня повідомила, що наїзники вже увійшли до столиці Тибету, міста Ляси, але з тибетських та індійських джерел цю вістку заперечують, стверджуючи, що вона призначена головно на те, щоб зломити тибетську мораль.

ЮГОСЛАВІЯ ДІСТАНЕ ДОПОМОГУ З ПЛЯНУ МАРШАЛА

Беоґрад, 10. листопада. — З поінформованих джерел тут заявляють, що у Вашинґтоні тепер ведуться окремі переговори в справі договору, на підставі якого Югославія мала б одержати негайно 100,000 тон муки в рямках допомоги з Пляну Маршала, для зменшення загрози голоду, що повстала в наслідок цьогорічної посухи та совєтської господарської бльокади. Мука мала б бути переслана Югославії з харчових резерв Пляну Маршала в Німеччині та Італії. Договір цей, що мав би бути підписаний в найкоротшому часі, мала запропонувати сама Америка і він мав би бути ще потверджений Адміністрацією Господарської Співпраці. 40,000 тон муки переслано б Югославії з Німеччини і 60,000 тон з Італії. Муку мали б перетранспортувати югославські потяги та розміститі її в найбільш загрожених голодом осередках. Вона мала б бути замагазинована і використана тільки в наглій потребі, якщо б вичерпалися місцеві краєві резерви. Для переможення кризи, Югославія потребуватиме на найближчу зиму і весну щонайменше 500,000 тонн харчів, в цьому головно збіжжя і товщів. В столиці Югославії та серед югославського народу існує оправдане переконання, що західні потуги „не дадуть їм пропасти" після того, як Тіто зірвав зв'язок з аґресивно - імперіялістичною Москвою.

В СВІТІ

● **Австралійський уряд** іменував майора І. Б. Ферґусона командантом австралійських військ в Кореї, на місце полковника Ґріна, що вмер в наслідок віднесених в бою ран.

● **Альфред Д. Семінскі,** вибраний конґресменом з 30-го Дистрикту в Ню Джерзі, довідався про свій вибір на фронті в Кореї, де він в ранзі майора виконує військову службу.

● **Бельгійський уряд** рішив закінчити все ще існуючий стан війни з Німеччиною.

● **Довголітній секретар** покійного чеського президента Бенеша, д-р Вацлав Сикора, засуджений комуністичним судом в Празі на 25 років ув'язнення за „проти-державну" роботу.

● **Об'єднані Нації** прийняли без спротиву резолюцію в справі скасування кар тілесного покарання в колоніях та мандатних теріторіях.

● **Французька Асамблея** з конституційних мотивів відкинула вчора більшістю 466 голосів проти 98 рекомендацію на помилування засудженого на досмертне ув'язнення за співпрацю з німцями маршала Петена. Він має вже 94 роки.

● **Східно-німецькі** комуністичні власті заповіли перебудову цілого ряду великих міст в Східній Німеччині на базі „модерної совєтської архітектури".

● **Італійський міністер** закордонних справ, Карльо Сфорца, повідомив парлямент, що його уряд намагається встановити дипломатичні взаємини з комуно-китайським урядом.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$6.50	Six months	$6.50
На три місяці	$3.50	Three months	$3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$3.00	One year	$3.00
На пів року	$2.00	Six months	$2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

В ПАМ'ЯТЬ ПОЛЯГЛИХ ЗА ВОЛЮ

Дня 4 червня 1926 р. внесено в Конгресі резолюцію в справі святкування 11 листопада як того дня, у якому в 1918 році прийшло до завішення зброї між воюючими з собою Аліянтами і Центральними Державами. Ця резолюція звертається до кожночасного президента Злучених Держав з проханням проголошувати кожного року проклямацію в справі святкування 11 листопада. Законом з 13 травня 1938 р. цей день став уже легальним святом, відомим під назвою „Армистис Дей". Згідно зо згаданою резолюцією і законом президент Труман видав 27 жовтня ц.р. проклямацію, якою взиває населення країни відсвяткувати і цього року „Завішення Зброї" в суботу, 11. листопада.

„Армистис Дей" — це віддання пошани американським воякам, які поклали свої голови на чужих землях за ідеали свободи. Отже: на чужих землях і за свободу.

„Свято Перемир'я" — це день молитви за мир між людьми і народами, себто за здійснення цього ідеалу, за який боролися в минулому і борються сьогодні, як це зазначив президент Труман. Це є прохання в Божого Провидіння ласки, щоб настав мир на землі, щоб прийшов уже раз кінець міжнародній ворожнечі.

„Свято Перемиря" проголошено по першій світовій війні в тій вірі, що вже покінчено з усіми агресорами і настала пора на справжній мир у світі. Як знаємо, надії не справдились. Прийшла друга світова війна, яка була ще страшнішою і погубнішою від першої. Проте й вона — як підкреслює президент Труман — не позбавила людство віри в можливість замирення і не ослабила його змагання до тривкого миру в світі, хоч кров знову ллється, а наше серце сумом повите.

Ми, американські українці, святкуємо день „Завішення Зброї" разом з цілим американським народом та з тою самою вірою в остаточну перемогу ідеалів свободи й тою самою надією на справедливий і тривкий мир у світі. За ті ідеали полягло в обох світових війнах теж багато американців з українського роду. Декому з них Американська Нація признала навіть найвищі відзначення за геройство. Віддають своє життя за ці ідеали американці українського роду теж і тепер в чужій Кореї, та ще вкупі з молодими українськими скитальцями, своїми рідними братами, що не так давно до нас прибули. Тому для нас, як і для всіх американців, сьогоднішнє свято „Завішення Зброї" не є справжнім „завішенням зброї". Коли ж таке в нас, то що ж тоді говорити про Україну, таку близьку і дорогу нашому серцю! Що тоді говорити про український нарід, для якого і в дні 11 листопада 1918 року не було ніякого „перемир'я", а тільки початок дальшої затяжної боротьби, яка триває по сьогоднішній день. А яка це боротьба, відчуваємо найкраще по тій сумній вістці, яка повідомила нас про геройську смерть у боротьбі з наїзником ген. Тараса Чупринки, команданта Української Повстанської Армії. Ця геройська смерть стверджує, що український нарід не піддається аґресорам і далі бореться усіми засобами проти найгіршої тиранії, яка колинебудь існувала в світі. Бореться у глибокій вірі і надії в перемогу правди і волі в світі й в — Україні.

ЗАНЕДБАНА ДІЛЯНКА

В своїх зусиллях перехилити американську публичну опінію та здобути її для української визвольної справи, американсько-український загал і його репрезентації звертають рішучо замало уваги на одну дуже важливу ділянку: робітництво. Про це ми вже нераз згадували. У нас передається меморіяли відповідним урядовим чинникам, висловлюється побажання до політичних плятформ Демократичної і Республіканської партій, робиться відповідні заходи в Об'єднаних Націях, публікується відповідні інформації для вжитку тої чи іншої більше чи менше впливової верстви суспільства. Все це є без сумніву дуже важлива праця і її треба тільки скріплювати та поглиблювати. Але при цьому всьому нам рішучо треба присвятити більше уваги власне зорганізованому американському робітництву, до якого практично ми всі теж належимо.

Ці твердження мають свої причини. Недавно, для прикладу, відбувалися річні конвенції двох найбільших організацій робітництва, Американської Федерації Праці (АФЛ) і Конґресу Індустріяльних Організацій (СІО), було теж чимало всіляких інших важливих імпрез зорганізованого робітництва, але на жадній з них не було відповідної пригадки української визвольної справи, сьогодні вітальної теж для оборони Америки.

Тимчасом, власне зорганізоване робітництво виявляється незвичайно пригожим тереном для відповідної української акції, тимбільше, що воно ще професійно заінтересоване в подіях за залізною заслоною. Як зважити, що робітництво має сьогодні вже майже рішальний вплив на американську політику, що воно два роки тому перерішило вибір президента та що воно, зі своїми зв'язками і впливами, є теж важливим фактором в міжнародній політиці, проблема української акції серед нього набирає тим більш пекучої наглости.

Для характеристики цього вдячного для української акції терену хочеться згадати деякі приклади.

На конференції АФП в Гюстон велику частину часу віддано власне справі комуністичної загрози в міжнародному аспекті. Виявлено що ця організація має навіть свою власну розвідку і на підставі її інформацій стверджено, що навіть американський уряд малощо не впав жертвою тенденційних інформацій з-поза залізної заслони та, в нічим неоправданій орієнтації на здогадні білогвардійські російські сили, переочував цю єдино реальну протикомуністичну силу, якою є українська визвольна боротьба.

Відомо теж, що Американська Федерація Праці продовжує інтензивну міжнародну акцію проти каторжної праці в Советському Союзі, а її представник реферував цю справу в Комісії Людських Прав О. Н.

На цю саму тему трапилася недавно подія, яку можна б записати золотими літерами в історії американського робітництва. Маємо на думці виступ Союзу Портових Вантажників, приналежного до АФП, проти розвантажування советських кораблів в американських портах. Цей Союз рішучо відмовився від праці при розвантажуванні советських кораблів на тій підставі, що перевезені тут советські товари є продуктами каторжної праці. Йшлося про розвантажування советських раків, футер та овечих шкірок. Президент Труман заявився рішучо проти такої акції, вважаючи, що вона пошкодить нашому британському союзникові та відбудові Европи. Натомість поінформований в цих справах Л. Гвайт в „Сатердей Івнінг Повсті" за 11 листопада дає переконливі докази, що таке твердження немає жадної реальної підстави, бо советські торговельні взаємини, отже советська продажа закордоном товарів випродукованих мільйонами каторжних рук, має єдину вартість, іменно для закріплення цеї каторги та для скріплення советської военно - агресивної машини.

Багатьом з наших робітників, що є членами місцевих трейдюнійних організацій, відомий теж цілий ряд інших акцій зорганізованого робітництва для допомоги одній чи другій міжнародній справі, включно зі збірками на допомогу державі Ізраїля.

Це тільки короткі факти і приклади, але вже й вони переконують, що власне зорганізоване робітництво є першорядним і високовартісним полем для акції в користь української визвольної справи. Вправді, нам відомі деякі принагідні і припадкові відривні факти такої акції. Згадати б хочби виступи наших двох громадян, інж. Діденка та п. Самійленка, перед робітництвом в рямках акції Дослідного Інституту. Але це все ще є тільки припадкова і піонірська робота. А у нас існують тепер всі можливості повести її пляново і зорганізовано. Ми бо маємо прекрасних знавців советської невольничої системи, маємо багато її довголітних жертв та живих свідків всіх советських злочинів, маємо чимало всіляких документальних матеріялів, тільки треба їх відповідно використати. Це був би один з найкращих і найуспішніших засобів для відповідної популяризації і самої української визвольної справи, бо соціяльно - робітничими проблемами за залізною заслоною широкий американський загал заінтересований у відповідній мірі безпосередньо і далеко більше ніж самим тільки націоналістевим питанням.

Нам відомо, що Український Конґресовий Комітет тої проблеми не переочив. Навпаки, ці справи обговорювано і теж пороблено деякі практичні кроки, про які в свій час довідається широкий загал. Але це не заперечує наявної істини, що ця ділянка все ще занедбана.

Для правди треба ствердити, що деякі заходи для здобуття робітничої опінії для української визвольної справи роблено і в минулому, але тоді обставини для такої акції були дуже несприятливі. Вони основно змінилися тепер і треба сподіватися, що цей факт буде належно використаний і до цього кожний з нас в своєму середовищі та на своєму місці повинен відповідно причинитися.

Іван Кедрин.

Голова держави і партія

Не треба було аж їхати до Америки, щоби знати її державний устрій. Але щойно опинившись тут, ми можемо з автопсії переконатись, як у практиці виглядає та державна система, що її не має ніодна держава в Европі. Ми вже знали в Европі, що президент Злучених Держав має більші права й компетенції, аніж британський король; що в Злучених Державах є фактично лише дві партії, проте партійництво є тут більше, як денебудь інде, бо коли одна партія перемагає у виборах, то приходить чистка всього керівного апарату, що його опановує партія переможців; що й у Злучених Державах затирається інколи межі між демократією і демаґоґією, коли опозиція не цурається найнагальніших атак на найвищих державних достойників і на всі ресорти державного життя, включно з військовим. Це речі загально відомі, але деякі подробиці нас тут таки заскочили і ми, зглиблюючи американську теорію і практику та приглядаючись їм покищо збоку, поки активно зможемо в них взяти участь (мова в даному випадку про нових іміґрантів), — з деякими явищами тієї американської системи ми ще не зжились і все це не є переконані, чи варта б їх напр. защеплювати на український державний грунт, чи відкидати, як явища для України й українського народу непригожі.

Ми були щойно свідками американської виборчої кампанії. Витрачування мільйонів долярів на передвиборчу агітацію — це вже „специфікум" американської дійсності, у котрій є партії і люди, які ці мільйони мають. Не можна теж нікому заборонити вести передвиборчу агітацію за самим собою з таким зусуллям, щоб — як повідомила преса про одного кандидата — вмерти на удар серця з перевтоми ще перед днем виборів. Це, так мовити, річ особистого смаку й освячене право диспонувати своїми грішми та своїм здоров'ям, як кому до вподоби. Але ось бачимо, що кампанію виборчу в користь **одної** партії офіційно розпочинає її голова — президент держави, що в користь цієї партії виголошує промову, передавану всіми радіостаціями на всю державу. Очевидно: кошти тієї передачі криє не держава, а партія, проте голова партії не всилі в даному випадку відмежувати від себе авторитету голови держави, зв'язаного просто з його іменем. Американці цьому зовсім не дивуються, для них це справа нормальна, природна, це саме той привілей, що його має переможний лідер переможної партії, який стає головою держави і тим своїм становищем автоматично діє у користь своєї партії. В европейських відносинах це річ неможлива. У користь своєї партії діє там прем'єр уряду, якщо він ним є і за його урядування ідуть вибори, і то тільки тоді, коли уряд може похвалитися наявними успіхами: недавній значний упадок мандатів англійських лейбуристів і зріст сили консерватистів був наявним доказом вагання англійської публичної опінії без уваги на те, хто в даному часі стоїть при владі. Але голова держави завжди стоїть понад партіями й у виборчу кампанію не вмішується. (Очевидно, мова про демократичні устрої, а не тоталітарні, як у Советах, у Гітлерівській Німеччині, Італії Муссоліні, чи Еспанії Франка, мова теж про дійсні, а не фікційні демократії, як напр. у колишній Польщі Пілсудского й Мосціцкого, де ділились

(Докінчення на стор. 3-тій)

Пам'яті Ольги Косач-Кривинюк

П'ять років тому, у неділю 11 листопада 1945 року, в місті Авгсбурзі в українському таборі „Сомме Касерне" померла сестра Лесі Українки — Ольга Петрівна Косач - Кривинюк (1945-1950), письменниця, громадська діячка і видатна дослідниця життя і творчости Лесі Українки.

Ольга Петрівна належала до славної в історії української літератури і культури родини: її мати — видатна українська письменниця і громадська діячка Олена Пчілка, її дядько — звісний український вчений і політичний та громадський діяч М. Драгоманів, її старша сестра найвидатніша поетка українського народу — Леся Українка. Вийшовши з славної родини українських діячів, вихована на традиціях та ідеях своєї матері, дядька і сестри, Ольга Петрівна протягом усього свого життя брала активну участь в українському культурному і громадському житті.

Ольга Петрівна Косач-Кривинюк народилася 26 травня*) 1877 року в місті Звягелі на Волині. Вона була на 6 років молодша за Лесю. Так само як і Леся, вона виховувалась в українському національному дусі, вивчала рідну мову, літературу, історію. Не тільки мати, а й старша сестра приділяли багато уваги вихованню Ольги. Леся Українка для своєї сестри написала підручник „Історію східних народів". Ця книжка в 1919 році заходами Ольги Петрівни була видана в місті Катеринославі. Крім того, Леся Українка присвятила своїй сестрі Ользі поезію „Як яснеє сонце загляне в віконце". Цей вірш Леся Українка написала в квітні 1890 року, а 2 травня дого ж року написала свій видатний вірш „Контра Спем Сперо". Основний мотив надії спільний для обох поезій:

Як дрібнії дощі
Заслонять нам світ на весні,
Як нам молодощі
Пов'ються у хмари сумні, —

Не тратьмо надії
В літа молодії!
Весняного ранку —
Співаймо, сестрице, веснянку!

На літо зелене
Поїду я геть в чужий край,
Згадай же про мене,
Як підеш по квіти у гай...

Ольга Петрівна мала якнайсприятливіші умови для свого виховання. Чудова природа рідної Волині, життя в Києві в оточенні українських визначних діячів, виїзди на літо до міста Гадячого, життя серед розкішної природи Полтавщини на хуторі Зелений Гай, живий зв'язок із своїм народом — все це виховало в Ользі Петрівні велику любов до України і до українського народу і надхнуло її бажанням віддати все своє життя на службу рідному поневоленому народові.

Вищу освіту здобула Ольга Петрівна в Петербурзі — вона скінчила Вищі Жіночі Медичні Курси в 1904 році. В кінці 1904 року вона виїхала до Праги. В 1906-1908 рр. перебувала в Києві та на хуторі Зелений Гай коло міста Гадячого. З 1910 року протягом 12 років (до 1922 р.) Ольга Петрівна працювала в Лоцманській Каменці на Катеринославщині на посаді земського лікаря. Життя серед народу дало можливість Ользі Петрівні ще краще вивчити побут, мову і народне мистецтво. Крім своєї фахової лікарської праці, Ольга Петрівна брала діяльну участь і в громадському житті — її великою заслугою була організація притулку для дітей - сиріт.

1921 року Ольга Петрівна переїхала до Могильова Подільського. Тут вона працювала на посаді викладача української мови. 1924 року переїхала до Києва і працювала в середній школі (школа ч. 20) викладачкою української мови. В 1929 році покинула педагогічну працю і перейшла до наукової медичної бібліотеки, де працювала бібліографом.

Останні десять років Ольга Петрівна працювала над „Хронологією життя й творчості Лесі Українки" і пророблила надзвичайно цінну науково-дослідчу працю. Зібравши багатющий матеріял до біографії поетки і прокоментувавши його власними спогадами Ольга Петрівна на 1175 сторінках рік за роком показала важливіші події з життя й творчости Лесі Українки. На жаль, ця праця і досі не надрукована. Крім цієї великої праці, небіжчиця залишила також цінні мемуарні нариси про батька Петра Антоновича Косача і про дитинство Лесі Українки.

Ольга Косач-Кривинюк відома в нашому письменстві своїми перекладами, друкованими в Галицькій „Зорі" під псевдонімом Зірка. Пізніше Ольга Петрівна була дитячою письменницею, організатором і видавцем дитячої літератури. Вона переклала на українську мову з французької мови оповідання А. Доде і Ж. Занд, з англійської твори Ч. Діккенса, з польської твори Є. Ожешко та інші.

Як людина Ольга Петрівна приваблювала до себе своєю щирістю, добрим, чулим серцем, простотою у взаєминах і своєю великою любов'ю до Батьківщини. **П. Заярський.**

*) А не 20. 5., як помилково зазначено в статті В. П. („Наше Життя", ч. 21, 1945). Дата 20. 5. у метриці невірна. П. З.

М. Сіверський.

У БОЛЬШЕВИЦЬКІМ МІШКУ

(Спогади колишнього плужанина).

11)

Коли ж М. Хвильовий дістав власну кватирю у „Слові", то часто тепер збиралися письписьменники у нього. До нього дуже часто заходив теж „письменник" А. Дикий, що працював у спецсекторі ДВУ та був таємним співробітником НКВД. Він старався пролізти у інтимне життя Хвильового і стати його найщирішим „приятелем". Як потім виявилося — він був приставлений Спецсектором ДВУ до Хвильового з метою стежити, що у нього робиться вдома, хто у нього буває тощо. Як потім, після смерти Хвильового, виявилося, цей самий А. Дикий, зіграв дуже погану ролю в житті М. Хвильового.

До Хвильового дуже часто приходили його приятелі: О. Досвітній, М. Яловий, В. Сосюра та інші. Іноді приходили Остап Вишня, Петро Панч, С. Пилипенко. Всі вони мешкали у тому ж таки самому житловому кооперативі „Слово".

Бувало, випивши і граючи у карти, його гості висловлювали думки про нещасну ролю України, що була насправді колонією Москви, вірили в те, що зрештою воскресне Україна і заживе власним щасливим життям без будь якого протектору. При чому, коли б хто не знав, що більшість з присутніх були членами партії большевиків, то думав би, що він потрапив у середовище справжніх українських патріотів, які щиро боліли за свою матір Україну. Та членами партії здебільшого вони були лише номінально, але душа у них була українська, вони були синами своєї батьківщини. У цьому і полягала трагедія самого „мятежного" Хвильового, який не міг знести того, як північний ворог знущався з його батьківщини та народу, прикриваючись облудними гаслами „волі", і він вирішив покінчити життям, не бачучи можливости визволити свою батьківщину і багатостраждальний свій нарід від московсько-большевицької неволі.

Мені пригадується зустріч з Миколою Хвильовим у кабінеті С. Пилипенка у Державному Видавництві України при Сумській вул. 33 (Харків). Я зайшов до С. Пилипенка по чергові матеріяли до журналу „Плуг". У нього сидів М. Хвильовий та М. Яловий. Вони щось поміж собою дуже сперечалися. Як я довідався уже потім, то вони говорили про ролю „Плугу" і „Гарту" в українському організованому житті та про участь цих спілок у Всеукраїнському з'їзді письменників, що тоді започатковував спілку ВУСПП, на чолі якої мав стояти І. Кулик та інші.

Я почекав, поки вони скінчили свої розмови і тоді, взявши потрібні мені матеріяли у С. Пилипенка, збирався уже йти геть. Аж тут мене зупинив М Хвильовий і почав зі мною переговорювати:

— Я чув, що ви маєте багато матеріялів про Василя Блакитного, ба навіть маєте його архів. Дуже цікаво було б з ним зазнайомитися. Як це можна зробити?

— Дуже прошу, — відповів я, — я саме зараз викінчую свої спогади про В. Блакитного на підставі цих матеріялів та свого особистого знайомства з ним. Коли Ви маєте бажання обізнатися з цими матеріялами, то умовимося, де з вами можу зустрітися і тоді Ви можете їх переглянути.

Умовились з ним про місце зустрічи, але сама зустріч з незалежних причин як від мене так і від самого М. Хвильового не відбулася. Згодом він читав мої спогади про В. Блакитного у рукописі, дав кілька цінних зауважень щодо характеристики В. Блакитного підчас його побуту в Харкові. Взагалі ж він той рукопис схвалив і казав, що він має бути дуже цікавим для громадянства.

У дальшому моєму побуті у Харкові та ДВУ я досить часто бачився з М. Хвильовим, нераз з ним говорив про літературні справи та про наші літературні організації. Пригадується мені одна з моїх зустрічів з М. Хвильовим у клубі ім. В. Блакитного, коли ми зібралися там слухати твори Л. Первомайського. Ми сиділи з ним разом і він уважно слухав виступ Первомайського, що читав щось з своїх поезій та уривки з п'єни „Невідомі солдати". По виступі Первомайського почалося обговорення його творів. Виступали з критикою В. Коряк, І. Момот, І. Микитенко, Б. Коваленко та С. Щупак, що на той час приїхали було з Києва на письменницьку конференцію, М. Хвильовий та інші. Після обговорення, ми з ним пішли до клюбного ресторану і сидячи за столом він сказав мені:

— Бідна наша література, коли вже її опановують інші національности і починають грати провідну ролю в ній. Невже немає у нас своїх сил, що могли б показати розвиток нашої революційної літератури у повній красі і силі?

Я йому відповів на це, що безумовно є, але режим не дозволяє цим силам розгорнутися у повній своїй величі. Він випив пива і його уста скривилися у гірку посмішку. Після цього ми перейшли на інші теми, бо до нас підійшли люди, що були в ресторані. За загальною гутіркою ми провели вечір і аж пізно в ночі розійшлися по домах.

Після цієї розмови, я довго думав вдома про нещасну нашу літературу, і нарахував щось з 12 письменників іншої національности, що опанувавши українську мову, хотіли грати і грали провідну ролю в нашій сучасній українській літературі.

Факт смерти - самогубства Миколи Хвильового я сприйняв, як усі письменники, дуже боляче. Мені здавалося, що покінчила самогубством уся наша новітня українська література. Ховали М. Хвильового у будній день, так, що ніхто з тих, що працювали, не мали змоги провести його в останню путь, але ми всі в думках були з ним, і з великим жалем у серці згадували „мятежного Миколу", що вирішив піти від нас у потойбічний світ, а не стати лакизою і наймитом північного наїздника, як це зробили багато з тих, що разом з ним жили і творили у Харкові.

Після його смерти були вилучені всі його твори з бібліотек, а рукописи взяли органи НКВД і де поділи — невідомо. Напевно вони після перегляду їх відповідними організаціями були знищені, щоб і сліду по М. Хвильовому не лишилося. Так „мятежний Микола" своїм пострілом протестував проти пригноблення нашої літератури большевицько - московською владою, протестував проти русифікації України, що її невблагано переводив диктатор Москви на Україні — П. П. Постишев та його помішники.

Працюючи ще у Державному Видавництві, я разом з тим сполучав роботу завідуючого редакційно - видавничого сектору Обласного Театрального Тресту і був помішником начальника сектора літніх гастролів.

Микола Рогожин, начальник сектору, був знавець своєї справи і рятував наші місцеві театри від безгрошів'я шляхом організації гастролів з інших міст під час літа, добираючи до смаку харківчан такі виступи, що давали б повні збори і тим не лише викуповували себе, але дали б ще грошей на покриття дефіциту наших постійних театрів, які не дивлячись на дотації від уряду та місцевих організацій, ледве зводили кінці з кінцями.

(Далі буде).

Вільне робітництво проти рабської праці

Написав Вилйем Ґрін, Президент Американської Федерації Праці.

Це є стаття з серії статтів про важливі сторони сучасного американського життя, написаних видатними американцями в зв'язку з рухом „Листів з Америки".

„Ми гаряче ненавидимо війну, але ще більше ненавидимо гніт", — писав я кілька тижнів тому у своїй відозві з нагоди Дня Праці, та що „і робітники готові за всяку ціну врятувати світ від комуністичної аґресії, комуністичного рабства і комуністичної руїни".

Профспілки (юнії) вільної праці є фортецею проти комунізму. Американська Федерація Праці підтримала Маршалів Плян, бо він повністю і беззастережно є знаряддям допомоги і миру. Ця федерація підтримує Атлантійський Пакт і чужоземну політику нашого уряду, що стримує тепер аґресивний комунізм і допомагає вільним народам світу. Американське робітництво твердо вирішило зробити все від нього залежне, щоб оборонити свободу і демократію в усьому світі.

Я вже не раз говорив про те, що народи Европи і інших частин світу повинні знати, як саме ми їм допомагаємо, та що наші наміри не є аж ніяк імперіялістичні. Через те я був дуже радий дізнатися, що в додаток до того, що робить уряд, що роблять робітничі організації, — тепер мільйони американських патріотів, що народились закордоном, або від батьків, роджених закордоном, використовують свої листи до друзів і рідних на чужині, щоб розповісти правду про Злучені Держави. Цим вони допомагають розвіяти уяви про нашу політику і наміри, допомагають перебороти анти-американську пропаґанду поширювану аґентами Кремля та його свідомими чи несвідомими помічниками. Загальна Рада Американської Єдности та всі, що співпрацюють для успіху „Листів з Америки", заслуговують якнайбільшого визнання.

Багато з учасників нашого профспілкового руху є американцями першої або другої ґенерації, які чи реґулярно, чи зрідка пишуть до своїх друзів та рідних за океан. То є прекрасна думка порадити їм, щоб вони включали в кожний свій лист на чужину бодай одне речення, або уступ спрямовані до цього, щоб поборювати анти-американську пропаґанду.

Американські робітники мають багато чим пишатися, а чи не найбільше вільним робітничим рухом. Вони розбудували його власними силами і з власної ініціятиви та зробили його могутнім засобом для захисту своїх прав і інтересів. Робітничий рух грає дуже важливу ролю в житті нашої країни.

Вільне робітництво Злучених Держав не може лишатися байдужим до того, що робиться в інших частинах світу. Більше як два з половиною роки тому, 26 лютого 1948 року, я був одним з тих, що підписали відозву до Об'єднаних Держав, де була така заява: „Кількість в'язнів, що затруднені на рабській праці, тепер збільшується у світі, вважається, що їх є до 20 мільйонів, а проте трудно точно визначити їх кількість, бо ті, що наживаються на використанні рабської праці, не подають точних даних... Вільне робітництво не є в повній безпеці, поки існує рабська праця... Ми вимагаємо припинити застосування рабської праці будь в якій частині світу".

Ця відозва до Об'єднаних Держав найбільше стосувалася до умов у Совєтському Союзі. Американська Федерація Праці старанно дослідила робітничу політику совєтського уряду і методи поводження з поневоленими народами. Ми знайшли, що так звана диктатура пролетаріяту примушує мільйони чужинецьких робітників у Росії працювати у рабських умовах.

Для російських робітників заробітню платню і умови праці усталює уряд арбітражним порядком. Профспілки не можуть дійсно репрезентувати робітників, ані висловлювати їх бажань, бо насправді вони перетворені в поліційні загони, через які уряд керує робітниками і підтримує сувору дисципліну.

Так звані лідери профспілок у Москві не люблять, щоб американське робітництво виступало проти рабської праці і уряду їх країни. В своєму часописі „Труд" вони написали, що „Президент Вілйем Ґрін і лідери Американської Федерації Праці є запекліші вороги елементарної демократії, аніж багато американських буржуїв". Такі напади в совєтській пресі показують лише злість їх авторів і тому, що комунізм не може вкорінитися в нашій країні, поки американське робітництво лишається сильним і вільним.

Світ є тепер в критичному стані і американський робітничий рух добре це знає. Злучені Держави повинні бути готові заплатити дорогу ціну за мир, але це не лякає американський нарід і не зрушить його твердого рішення затримати аґресію совєтської експансії.

Ми тут, у нашій країні, повинні бути на сторожі свободи, яка є підставою американської сили. На жаль, ще й досі люди, які сліпо іґнорують всі події в Росії, не бачили, як люди після царського гніту потрапили під чобіт комуністів. Американське робітництво є сильне та вільне і таким і лишиться — підтримуючи і нашу країну, і всі вільнолюбні народи всього світу.

Голоси Читачів

Портрет Генерала Чупринки-Шухевича

Швидкість у видобутті актуальної знимки для газети — це без сумніву вияв справжнього ділання редакційної машини, для якого годі не найти признання. Теж шляхетна амбіція редакції бути першою, яка найде дорогу, щоб такий автентичний матеріял в потребі видобути — очевидно іде по лінії бажань читача і є доказом доброї його обслуги зі сторони преси. Але чи була вона, ця швидкість, вповні оправданою у випадку **саме такої** знимки Генерала Романа Шухевича, яку подала Свобода у числі з 4. листопада ц. р. — про це можна спорити.

Знимка понад увесь сумнів потверджує автентичність особи Генерала і добре, що для документальної вартости найшлася вона по цій стороні залізної заслони, у архіві УГВР. Але — там теж повинна була вона залишитися, бо будучи чисто припадковою і аматорською, до цього знимкою зробленою без належної уважливости для тла, композиції, без видимого по стороні фотографа наміру поставити особу генерала у властивому світлі та схопити характеристичні прикмети його лиця — така знимка не повинна була стати першою конфронтацією зі світом так старанно законспірованої досі особи Героя. Зокрема тут, у Америці, де фотографія відограє таку велику ролю на послугах преси і пропаганди.

В засяг фахового вишколу газетного репортера-фотографа входить вміння фотографувати обект так, щоб він покривався з писаною тенденцією газети. У свій час було відомим, що репортери республіканської преси — як лиш була для цього нагода — старалися схопити знимку живучого ще тоді през. Рузвелта у капелюсі, бо це був одинокий спосіб позбавити його лице цього несхопного чару, який ділав навіть на його політичних противників. У наших днях орлиний профіль ген. МекАртура з-під дашка військової шапки глядить на нас зі сторінок преси як символ сили, що протиставиться червоній навалі. Але кожний репортер знає, що вистачить МекАртурові зняти шапку, як імпресивнісь його обличчя помітно маліє...

Здаючи собі справу з неважности моєї особи, я у цьому місці відчуваю прямо заженування людини негідної зробити публичне визнання такого роду, як це, що Генерала Шухевича я знала особисто досить довгі літа. Та в повній свідомості і безмежній пошані для морального дистансу, який віддалює мене від його особи — покликуюся на знайомість з Генералом Шухевичем лиш тому, що здаю собі справу з цього, як на кожному, хто колинебудь знав його, лежить обов'язок стояти на сторожі цього, щоб у зв'язку з особою і культом першого Командира УПАрмії не творилося нічого такого, що було б непродумане, роблене для дешевого ефекту та зі злим смаком — чи на послуги нашої беззмістової громадської буденщини.

Я знала Генерала Шухевича у середношкільних роках аж по вік біля тридцяти років. Коли в останнє бачила його — черти лиця у нього відзеркалювали не лиш завершену духовість, але й десятиліття важкої, відповідальної революційної боротьби з польським окупантом. Поза клясичною лінією високого, інтелігентного чола, правильного носа та хвилястою, темнорусявою зачіскою, у лиші не було цього, що давали б право називати його хорошим. Але це було лице людини, яку сама природа назначує для чогось великого, лице прямо назнаменоване геройством. Не було нічого незвичайного у цьому, що у Романа Шухевича уста були тонкі, майже невидні, затиснені з детермінацією, яка межувала прямо з впертістю. Ми ж знали, що через довгі літа арештів, жахливих тортур у польських в'язничних камерах вони не виповіли ані одного слова, яке могло було пошкодити справі чи людям, які себе їй посвятили!

А мабуть саме Провидіння наділило зір покійного Командира такою силою, що кожний, хто знав його особисто колинебудь — затямив ту силу — почерез літа й простори. Малі, але інтелігентні, проникливі, майже інквізиторські очі, з проблесками такої залізної волі, що під їх поглядом людина прямо бентежилася й ніяковіла. Чи ж не такої залізної волі треба було цьому геройському синові України, щоб стати Давидом нашої епохи, який на чолі горстки очайдушних бійців, кинув визов азійському Голіятові та його многомільйонній армії?

На сторінках „Свободи" український історик називає генерала Чупринку-Шухевича героем, рівного якому важко шукати поміж постаттями всеї української історії. І нема сумніву, що його особа та діла швидко стануть натхнінням для наших мистців-образотворців, між якими найдуться і такі, які знали його особисто. Між ріднею, товаришами зброї, друзями-пластунами по цьому боці заслони напевно мож буде підшукати фотографічний матеріял, з якого при здобутках модерної фотографічної техніки дасться зреконструювати знимку чи портрет генерала, який став би репрезентативним. На безсмертну славу Героя — на гордощі грядучих поколінь.

Клявдія Олесницька
Брайтвотерс, Л. Ай.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА

НОВЕ ВИДАННЯ КНИЖКИ ПРО АКТ ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

Загальна Рада Американської Єдности щойно видала нове перероблене видання широко вживаної книжки „Допущення і переселення переміщених осіб в Злучених Державах" („The Admission and Resettlement of Displaced Persons in United States").

Перше видання вийшло в січні 1949 року, а тепер книга перероблена в зв'язку з багатьма поправками до Акту Переміщених Осіб, що став законом 16 червня 1950 року. Нове видання докладно пояснює всі поправки, включаючи допущення осіб німецького походження, скитальців з Китаю, польських ветеранів у Англії, грецьких скитальців і греків, що мають першенство за квотовою системою, та всі інші групи, охоплювані новим законом.

Перероблена книжка, що має 63 сторінки, також включає текст поправленого Акту про Переміщених Осіб, приклади форм ашурансів, що вживаються для того, щоб допомогти ДП переїхати до цієї країни, окремий розділ трактує застосування статусу ДП, висвітлено також закони і зобов'язання, що лежать на ДП по тому, як вони прибувають до цієї країни.

Цю книжку можна виписати з Загальної Ради Американської Єдности; ціна її 1 доляр. Пишіть на адрессу: Common Council for American Unity, 20 West 40 Street, New York 18, N. Y.

Голова держави і партія

(Докінчення зі стор. 2-гої).

„чуда над скринькою" і ввесь адміністраційно - поліційний апарат держави піддержував одну партію, допускаючись безприкладних зловживань у відношенні до всієї опозиції). Неможливо навіть уявити собі, щоб англійський король, колишній італійський король чи нинішній італійський президент, монархи скандинавських держав, президент французької републики чи навіть Гогенцолерни й Габсбурґи 19-го сторіччя встрявали активно у вибори, ведучи передвиборчу аґітацію у користь милої їм одної політичної партії.

Цю американську — за европейськими поняттями — аномалію викликує факт сполуки становищ голови держави й голови уряду ЗДА, а в даному випадку й голови партії. Така сполука, прикметна для тоталітарних систем (бо номінальний поділ цих функцій у Советах є тільки одною із тамошніх забріхань при фактичному існуванні лиш одного диктатора, який і „президента", чи пак „всесозного старосту", і „премієра" в кожній хвилині може вислати на той світ), така сполука є в американських відносинах лиш тому можлива, що вона вийшла із духа специфічної американської демократії і виправдалась у життьовій практиці, згідна з американським **звичаєвим правом.** Бо звичаєве право сильніше від усіх писаних законів: історія англійської конституції сягає до 1215 року, але її по нинішній день нема списаної і скодифікованої в одному акті: це англійцям зовсім непотрібне, бо святими для них є звичаєві права, витворені впродовж століть.

Ось тут доходимо до того зерна правди, що його мусять знати творці майбутнього державного устрою майбутньої української держави. Ця держава буде молода, оперта лиш об традицію короткого визвольницького періоду 1917-21, у котрому існували аж два державні устрої. Тому в Україні нема і **довго ще не буде звичаєвого права, яке нормувало б усі недостачі права писаного.** Тим більші вимоги до списаного законодавства, яке не давало б змоги накручувати його та зловживати ним. І тому теж — ми в цьому переконанні — для українських відносин будуть непридатні деякі такі уладження північно-американського державного устрою і тутешньої всієї державно - політичної системи, що їх передумовою є бодай округло 170 років, впродовж котрих витворилась американська демократія, її дух, її світогляд у найширших масах громадян, її звичаєві права, проти котрих ніхто не виступає і котрих ніхто не зловживає. „Декларацію Незалежности" Джеферсона, яка випередила американську конституцію на 11 років, заступатиме у нас IV. Універсал, наріжний камінь новітньої української державницької думки. Українська конституція буде щойно складена і з неї знаємо тепер тільки те, що вона **мусить** бути демократична. Докладне вивчення демократичних устроїв і їхньої життьової практики в усіх державах, де тепер розсіяні українські політичні еміґранти, це передумова **доброї** української майбутньої державної конституції.

Коли в умовинах українського еміґраційного життя в Европі нераз лунали голоси, що кожний, хто ставав у проводі навіть громадської допомогової організації, має відмовлятись від власного політичного світогляду і бути „апартійним", „аполітичним", — то це була нісенітниця. Свій світогляд кожна людина на кожному становищі має зберігати, як своє „я". Але треба великої політичної культури, не тільки одиниць, але й мас, щоб голова держави міг бути одночасно головою уряду й головою політичної партії, зберігаючи водночас авторитет голови держави в **усіх** громадян і партіях та зберігаючи понадпартійність в усіх державних справах. Можемо завидувати американцям, що вони вже мають цю політичну культуру.

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

ЩО ПИСАЛА „СВОБОДА" 50 РОКІВ ТОМУ?

10. жовтня, 1900 р.

З УКРАЇНСЬКИХ ОСЕЛЬ У ПАРАНІ

У статті під повищим заголовком пише „Свобода": „Сього року вислала була редакція звісного часопису „Тиґоднік Ілюстровани" письменника Артура Грушецкого до південно-бразилійської провінції Парани, щоб оглянув і описав тамошні польські кольонії. Делегат помістив у своїм часописі опис своєї подорожі з образками паранських колоній. Крім поляків, згадує він і про українців, які їхали до Парани, думаючи, що там найдуть грунта і поміч для загосподарювання, хоч там колонізація застановлена вже від 1897 р. Грушецкі опису польських колоній з-під Куритиби не подає, бо там поляків майже нема, зате є коло 30,000 українських селян. Відносини тих підстоличних українців інші, як тих нових. Тамті осіли перед 30 роками на кепських землях, але під столицею і при великій праці маються добре. Новіші поселенці, що поселились дальше, в лісах, на добрій землі, мають що їсти, але не мають збуту на свої плоди і не мають грошей. Цілого довгого опису Грущецкого не подаємо, тільки згадаємо за важку долю, якої зазнали бідні поселенці, заки загосподарилися".

З опису довідуємося, що в містечку Люцена є значне число українців, до яких приїздить раз у рік місіонар о. Кизима з Прудентополис. На їх оселю напали були в 1895 р. ботокуди і забили 19 українців.

УРЯДОВИЙ ЗВІТ З ІМІҐРАЦІЇ ДО КАНАДИ

Канадійське міністерство внутрішніх справ в Оттаві видало друком точний звіт з іміґрації за останній (1899) рік. Згадуючи про різні народности, кажеться в звіті, що кількість українців, які поселилися в Манітобі і Північно-Західних Територіях, виносила з кінцем 1899 р. 16,000. Звіт каже, що вони роблять добрі поступи. В самім 1899 р. прийшло наших людей до Канади 6,600. Духоборців приїхало загально 7,400 душ. — Нестор Дмитрів.

24. жовтну, 1900 р.

„РУСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА НАРОДНА ПІСНЯ"

Ать Боже ми як в тій Америці — Іде до ньой нарот превеликий — І я піду, бо іщим молодий — Дазми пан Бих там даяке щастя. — Зостань здорова моя молода жено, — Зохаблям тя на Бога єдного. — Я ся верну кед ня не забиют, — Лем ти чекай од мене новену. — Як от мене новену дистанеш, — Ушитко соби до порятку принес. — А так сідай на вороного коня — А леть ит доми дорога душа моя. — А як она до Америки прешла, — Та она го живого не нашла. — Лем тоту кров, што з нього капкала, — Гирко соби над ньов заплакала... (Цю пісню надрукувала редакція так, як була подана М. В. Мороховичем з Елмайра, Н. И. Співають її лемки, їдучи з Америки до краю і з краю до Америки. За словами Мороохвича, вона звучить дуже жалібно.)

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ВЖЕ ДРУКУЄТЬСЯ
І В НАЙБЛИЖЧОМУ ЧАСІ ПОЯВИТЬСЯ
ВЕЛИКИЙ
КАЛЕНДАР
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
НА 1951 Р.

Артистичну окладинку в двох кольорах приготовив артист-маляр **М. Бутович.** Крім календарія і багатого інформативного та ілюстраційного матеріялу, в Календарі поміщені статті і твори таких авторів: **В. Барки, О. Веретенченка, Д. Галичина, Г. Германа, С. Демидчука, А. Драгана, І. Кедрина, Р. Купчинського, Л. Лепкого, Л. Луцева, Л. Мишуги, П. Миколенка, д-ра Р. Осінчука, М. Островерхи, Я. Падоха, М. Понеділка, І. Смолія, О. Тарнавського, Л. Ясінчука та цілого ряду інших.** Своїм багатим змістом та артистичним виглядом новий Календар УНСоюзу вповні заслуговує на те, щоби стати **настільною книгою кожної української хати** в 1951 році.

ЦІНА — ТІЛЬКИ ОДИН ДОЛЯР!

Тому, що тираж Календаря обмежений, **ПОСПІШАЙТЕ І ВЖЕ СЬОГОДНІ ВИШЛІТЬ СВОЄ ЗАМОВЛЕННЯ** (разом з моні ордер або готівкою) до:

SVOBODA
P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

УВАГА! ТРЕНТОН N. J., І ОКОЛИЦЯ!
Об'єднаний Комітет міста Трентону
Запрошує українське громадянство на
ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО
—: що відбудеться :—
В НЕДІЛЮ, 12. ЛИСТОПАДА 1950 Р.
година 7. ввечорі.
В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ при ADELINE ST., 814
На академії буде переведена збірка добровільних датків на українських військових інвалідів. — Комітет.

ПЕРШИЙ РАЗ У БАЛТІМОРІ
КОНЦЕРТ
Світової слави українська челістка
ЗОЯ ПОЛЕВСЬКА
Фортепіяновий супровід проф. д-р М. ПОЛЕВСЬКИЙ
В НЕДІЛЮ, 12. ЛИСТОПАДА 1950
о год. 8. ввечорі
САЛЯ: "CATHOLIC DAUGHTERS OF AMERICA"
CADOA HALL
118 West Franklin St., Baltimore, Md.
Вступ: $2.00, $1.60 і $1.20 включно з податком.

УВАГА! ЧЕСТЕР, ПА., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
TURKEY SUPPER
By LEAGUE OF UKRAINIAN WOMEN
UKRAINIAN HALL, FOURTH & WARD STREETS, CHESTER, PA.
WEDNESDAY, NOVEMBER 15, 1950
Supper served from 6:00 to 9:00 p.m.
Music by MIKEY EDYNAK and his POLKA BAND.
Ticket $1.50 (tax incl.) Dancing 8 to 12.

ПРИСПІШУЮТЬ ОБОРОННУ ПІДГОТОВКУ НІМЕЧЧИНИ

Лондон, 10. листопада. — Після довгих дебат та багатьох противорічностей; в усіх країнах Атлантійського Пакту, — зокрема в їх генеральних штабах, помітне тепер бажання приспішити включення Німеччини в західно-европейську оборонну підготовку та створення окремих західно-німецьких військових частин в спільній европейській армії. В цьому напрямку тепер інтензивно працюють дипломати у Вашинґтоні, Лондоні і Парижі. Досі головною трудністю під цим оглядом були французькі застереження, але після останніх компромісів сподіються, що справа остаточно вже буде полагоджена найпізніше до двох тижнів. Тоді військові спеціялісти опрацюють подробиці і негайно приступлять до здійснення цілого пляну. Загострення міжнародного положення в наслідок комуно-китайської інтервенції в Кореї має на цей поспіх відповідний вплив.

ЧОЛОВІК покликаний до армії МУСИТЬ ПРОДАТИ добру ҐРОСЕРНЮ в Бруклині. Тижневий оборот $1,100 і більше. 3 вигідні кімнати до мешкання. Рент не великий. Ціна $7,500.

По інформації call
ATWATER 9-6650.

ХЛОПЕЦЬ УКРАВ $3, ДІСТАВ 20 РОКІВ ТЮРМИ

Ню Йорк. — Евген Швайцер з Бронксу, дістав кару тюрми 20—30 років за крадіж трьох долярів. Швайцер має 20 років життя. Він допустився вже попередно злочину грабіжи і в січні 1948 р. суд засудив його на тюрму з завішенням кари, коли він буде дальше жити чесно. Швайцер не витримав, напав на робітню кравця в липні б. р. з револьвером, вимусив від власника $3 і тепер дістав нову кару, якої вже не можна дарувати.

● **Альбанія внесла до Об'єднаних Націй Зажалення проти Греції за порушування кордону грецькими військами.**

КАМПАНІЯ ЗА РОЗСЕЛЕННЯ ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ

Ню Йорк. — На обіді в Ріц Карлтон готелю оприлюднено початок кампанії за розселення професіоналістів під опікою „Інтернешенел Рескю Комітті". Головою кампанії вибраний д-р Райнголд Нібур, декан Юніон Тіолоджікал Семінарі. Він виявив, що комітет надіється призбирати $1,6000,000, щоб привезти до Америки 2,000 найбільше талановитих професіоналістів, мужчин і жінок, з европейської скитальщини. Містопредсідником кампанії є Дін Мілісент С. МекІнтош з Барнард Каледж і о. Дж. МекҐінлі, президент Університету Фордгам. Він сказав сотні учасникам обіду, що перевезення таких професіоналістів з Европи до Америки буде свідоцтвом розуміння культурних цінностей. Професіоналістів не будуть перевозити в Америку, доки для них не буде запевнене становище чи праця в університетах, шпиталях і ін. установах. Краєвим директором кампанії є д-р Вилйем С. Бернард, який має бюро при 62 Вест 45 вул. в Ню Йорку. Пересічний кошт розселення одної професійної сили обрахований на $800. Досі складено на цю ціль $175,000, а в цій сумі є дар $100,000 з фундації Лесінґа Дж. Розенвалда, який теж належить до комітету.

ВЕТЕРАН ЗАКУПИВ ВІЙСЬКОВИЙ ТОВАР ЗА $6.89, ПРОДАВ НАЗАД ЗА $63,000

Вашинґтон. — При допитах в конґресовій комісії над продажом надвишки воєнних матеріялів після війни виявилося, що ветеран, лейтнант маринарки, закупив на ліцитації в стейті Тексасі важливі інструменти для переводження рахунків при літунстві за $6.89, заплатив $3,000 на їх перевіз на свою фарму, опісля відпродав повітряним силам ті самі інструменти за $63,000, заробивши на чисто $60,000. Все було зроблене в добрій вірі і тільки припадок рішив про його „щастя". Команда повітряних сил прийшла до висновку, що не треба в майбутності продавати нерозбірчиво надвишки воєнних матеріялів.

Вступайте в члени У. Н. Союзу

Нові Книжки

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ЯК ПОЛКОВОДЕЦЬ

(Мирон Заклинський: Хмельницький як полководець, Ню Йорк, 1950, ст. 32. Накладом Станиці УСС в Ню Йорку).

„В 17. і 18. століттях шанували й величали в нас Хмельницького, як творця козацької держави. Гетьмани й генеральна старшина Гетьманщини старалися зберегти якнайбільше з тих свобід, що він забезпечив за Україною в умові з царем Олексієм. У 19. віці вже не вміли його цінити. Навчились ми цього аж у початку 20. віку, по революції 1917—21 рр., бо аж тоді почали ми думати по державницьки. Підчас визвольних змагань переконались ми, як важко будувати державу й оборонити її існування... Бракувало нам тоді людини, що мала б хоч частину його всебічної талановитости, зрілости, його реалізму в оцінці та трактуванні подій, його вміння організувати, командувати й діяти. Його постать станула тоді перед нами в усій величі".

Такими словами зачинає свою книжечку про Богдана Хмельницького, як полководця — Мирон Заклинський.

Автор з успіхом збиває думку деяких істориків про те, що Великий Український Гетьман не був визначним полководцем. Він оглядає усі бої Хмельницького і доводить, що наш гетьман сам укладав пляни боїв і сам дбав про те, щоб ті пляни були належно виконані. Плян бою укладав Хмельницький аж тоді, як докладно з'ясував собі становище ворожої армії. „Щоб знищити ворожу силу, вживав він залюбки таких способів, як окружити ворога, зробити засідку на дорозі його сподіваного відступу, заманити головні його сили в один бік, щоб напасти на іншому. В місці свого головного наступу старався мати якнайбільше добірного війська, щоб воно не тільки якістю, але й кількістю переважало ворога".

В окремому розділі автор згадує про те, яку ролю сповняли татари в стратегії Богдана Хмельницького, а при кінці книжечки додані три уривки з літописів (Самовидця і Величка), — що оповідають про Великого Гетьмана.

Загальні висновки автора про Б. Хмельницького, як полководця, такі: „І загальна підготова війни і зокрема плянування та провід у кожній битві належали виключно Богданові Хмельницькому". Томуто „являється безосновним закид, мов би годі було говорити про нього, як полководця".

Цікаво й легко написана книжечка і варто її прочитати, бо ж саме тепер минає 300 літ, як діяв Великий Гетьман.

Л. Луців.

ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ.

Недаво вступила в дію електростанція в селі Бережниця, Жидачівського району. Електрика служить погінною силою в місцевому млині, порушує молотарку. Електричне світло отримала управа колгоспу і кілька поблизьких хат. В селі Летня, Меденицького району, закінчують будувати міжколгоспну електростанцію.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

ЗВІТИ ЗІ З'ЇЗДІВ ТА РІЗНИХ ІМПРЕЗ залягають не тільки тому, що їх багато, але головно з цеї причини, що вони задовгі. Ми змушені їх дуже скорочувати, або цілком не містити. Ще раз прохаємо писати якнайкоротше й тільки про те, що сутнє й найважніше. При цьому прохаємо писати чітко і тільки на одній сторінці картки.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

Дрібні Оголошення

ПРОДАЮ МЕБЛІ з чотирома гарними кімнатами в Ню Йорку на 7. вулиці.

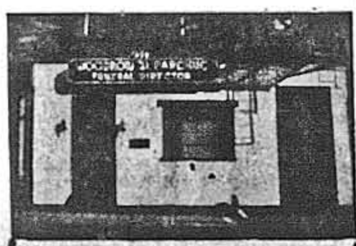
JOHN SCHMIDT
134 East 7th St., Apt. 6, New York
Оглянути можна від 4. до 7. год. попол., кожного дня.

Професійні оголошення

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7697
Острі й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуття жил лікуємо без операції. Переводимо аналізу крови для супружних дозволів. — Офісові години: Щодня від 10 рано до 6:45 вечір. В неділі від 11. до 1. попол.

Dr. Med. R. TYLBOR
59 East 3rd St. (коло 2nd Ave., N.Y.C.
Tel. GRamercy 5-3993
Внутрішні недуги. Flouroscopy, X-ray Electrocardiography, Analysis. Переводимо аналізу крови для супружних дозволів.
Офісові години: щодня 1-3 і 5-8 p.m. В неділі від 10-2 попол.

Д-р М. МАЙЗЕЛ
лікує гострі й застарілі недуги мужчин і жінок, шкірні, загальне ослаблення, нирки й міхур, ревматизм: переводить аналізу крови й сечі.
Провірка $3.00.
107 E. 17th St., NEW YORK CITY.
коло 4-тої Евеню і Юніон Сквер.
Години: Щодня 10—1 сполудня і 4—7. У неділі 11 ранку до 1 попол.

В. Володимир Пархуць
український погребник
Відповідний гідний похорон по умірковaній ціні.
Модерна Каплиця БЕЗПЛАТНО
Кличте в день і в ночі:
WOODROW W. PARCHUC
Funeral Director
Licensed New York & Connecticut
439 E. 5th St., New York City
Tel. ORegon 3-2057
S. PARCHUC — Notary Public

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIRCONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET
cor. Warren Street
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. BErgen 4-5131

ПОШУКУВАННЯ

ІВАН БОГАЧ ур. в с. Цеґрові, пов. Тернопіль, замешкалий в с. Ніщу, пов. Зборів, пошукує рідних, знакомих і односельчан, а іменно **Василя Дріботія** ур. в с. Богутин, пов. Зборів, зам. в с. Ніщу, пов. Зборів, **Івана Підгорецького,** ур. в с. Підгірцях, пов. Золочів, зам. в с. Ніщу, пов. Зборів. Голоситись на адресу: IWAN BOHATCH, 511 Crosby N. W., Grand Rapids, Mich.

Пошукую своєї тети, здому **ЯВДОХА ШАБЛІЙ,** села Данилівці, Зборів. Хтоби знав про неї або вона сама, прошу зголоситись до:
WASYL SHLACHTUN
510 E. ,12 St., Apt. 20, New York, N.Y.

Пана Д-ра МИХАЙЛА ГОЦІЯ
просить подати свою адресу:
Проф. П. КОВАЛІВ
237 Maple Ave.,
E. Hempstead, N. Y.

EVergreen 3-4416—4450
Maple Coal & Coke Co.
antracite FUEL OIL bituminous
OIL BURNERS
SALES & SERVICE
72-74 Box Street
BROOKLYN 22, N. Y.
Deliveries to Brooklyn, Queens & Manhattan.
Українське підприємство
ФЕДЬКА КУДЛАК

ДОБРА НОВИНА для терплячих на болі ревматизму, недомагання жолудка, не стравність, обструкції, міхури, катар жолудка, каміння, як рівнож шкірні хвороби як екзема, прищі, всякого рода сверблячки, недомагання нирок, біль голови, потовчення тіла, вивихнені сустави, цукриця, перестуда, кашель, дихавиця, нервовість і інші хвороби, терплячі знайдуть полекшу при вживанню наших зіль, які імпортуємо з Індії і Китаю. Якщо терпите на якесь недомагання просимо писати до нас по безплатний циркуляр адресуючи: Bradley Herb Tea Co., Box 224, Cooper Sta., New York 3, N. Y.

УВАГА!
НЕ ПЕРЕПЛАЧУЙТЕ!

ВЛАСНОГО ВИРОБУ
КАПЕЛЮХИ
З найліпшого фільцу
ВІД $3.95
Відновляємо куплені у нас капелюхи.
DUNLEY HAT SHOP
14 St. Mark's Place
New York City

УВАГА УКРАЇНКИ: ЖІНКИ І ДІВЧАТА!
Sonya's Beauty Salon

під управою
КСЕНІ ПРОФІТКО И СЕСТРИ
Жінки і Дівчата для придержання своєї краси відвідайте цих спеціялісток, котрі Вам готові все до скорої услуги. Адреса:
86 EAST 4th STREET
(bet. 1 & 2 Aves.)
New York 3, N. Y.
Phone GR. 7-8110.

УКРАЇНСЬКІ КУПЦІ НА НАРОДНІ ЦІЛІ

КОМУНІКАТ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ І ПРОМИСЛОВЦІВ У ФИЛАДЕЛФІЇ

Отсим подаємо до відома Українського Громадянства, що ґрупа українських купців, членів нашого товариства, розуміючи потреби українського культурногромадського життя та свідома обовязків українського купця супроти громади, рішила добровільно оподаткувати свої підприємства у висоті ½% **ВІД ЗАГАЛЬНОГО ОБОРОТУ НА УКРАЇНСЬКІ ЗАГАЛЬНІ ЦІЛІ.** Зложена сума і її призначення буде подавана до загального відома кожного місяця через пресу.

Це рішення обовязує нижче вичислені підприємства з днем 1-го листопада 1950 року.

В звязку з цим будуть припинені персональні товарові звороти (так звані премії) у тих підприємствах, в яких вони дотепер обовузували.

1) **СКЛАД МЕБЛІВ — М. Головатий** — 329 West Girard Ave.
2) **СПОЖИВЧА КРАМНИЦЯ І МОЛОЧАРНЯ — Новаківська-Ценко** ("Mary's Grocery") 832 N. Marshall St.
3) **ПЕКАРНЯ GOLDEN LOAF — Козачин** — 615 N. 3rd Street.
4) **„ОДЕСА" — (споживчі товари, городина, овочі) — Старух-Дейчаківський-Бойчук** — 997 N. Marshall St.
5) **„ТРИ ДРУЗІ" — (споживча крамниця) — Аннюк-П. В. Ткач** — 821 N. Marshall St.
6) **„ТОРГІВЛЯ" — (крамниця споживчих, молочних і мясарських товарів) — Антоня і С-ка** — 800 N. Marshall St.
7) **УКРАЇНСЬКА ПРАЛЬНЯ — Лукавська** — 986 N. 7th Street.
8) **„БРОДИ" — (Споживчий Базар) — Ковальчук-Сохор- Батанчук** — 251 South St.
9) **„ЛУНА" — (споживча крамниця) — О. Бадуляк** — 4430 Germantown Ave.
10) **ПРОДАЖ ГОРЯЧИХ КОВБАСОК і Содової Води — О. Лукасевич** — 872 N. Marshall St.
11) **ЦЕРКОВНЕ І КАНЦЕЛЯРІЙНЕ ПРИЛАДДЯ — Богачевський-Рогач С-ка** — 714 Poplar St.
12) **„БАЗАР" (виробничо-торговельна кооператива)** — 822-823 N. Franklin St.,

Управа Союзу Українських Купців і Промисловців закликає інші українські підприємства прилучитися до цієї акції.

ЗА УПРАВУ:

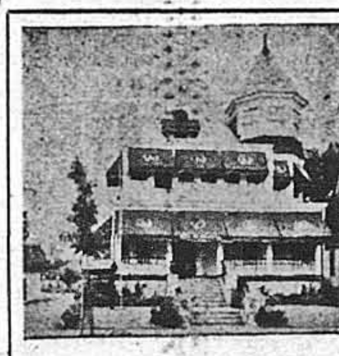
Антоняк Іван, секретар. Д-р Старух Богдан, голова.

В Центрі Укр. Колонії в Ню Йорку. Коло школи св. Юрія.
УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ ПІДПРИЄМСТВО
В. Е. Богачевський ◦ VEB-OK ◦ О. Клюфас
208 E. 6th St., N.Y.C. Tel. OR. 3-2484

УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА РОБІТНЯ В НЮ ЙОРКУ
Roman KUSSOFF
41 W. 57th Street (5th Floor), NEW YORK CITY
(близько Шостої Евеню)
Коли задумуєте справити нове футро, перемоделювати, направити, так порадьтеся в цій справі з досвідченим скірником **Романом Кузевом.** Він напевно подбає, щоб ваше футро, джакет чи ковнір були зроблені по найновішим фасонам, солідно та з найкращих матеріялів. **Ціни приступні.**
Інформації на телефон: PLaza 9-4238.

ВАСИЛЬ КОГУТ
Український Погребник
Занимається похоронами в стейті Ню Джерзі
МОДЕРНА КАПЛИЦЯ БЕЗПЛАТНО
Обслуга чесна і найкраща. В разі смутку в родині кличте вдень і вночи — Bayonne 3-0187
William Kohoot
FUNERAL DIRECTOR
240 BROADWAY
Bayonne, New Jersey
Telephone: BAyonne 3-0187
DAY OR NIGHT SERVICE

WOODSIDE MEMORIAL
ПОГРЕБОВЕ ЗАВЕДЕННЯ
ВОЛОДИМИР РАЙЦА,
погребовий керівник
Одинокий український погребник В НЮАРКУ
Вигідний доїзд
Buses 13 (Irv. Center), 18
ЧЕМНА І ГІДНА ОБСЛУГА
617 BROADWAY
(At Elwood Theatre)
NEWARK 4, N. J.
Humboldt 3-4817

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, NEW JERSEY
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as $150
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568

FLORIDA
Останніми часами багато людей виїздить з великих міст і осідаються на Флориді.
Як Ви маєте такий замір, то удайтеся до свойого українського бровкера на Флориді. Я Вам допоможу знайти то, що **Ви собі бажаєте** і що для Вас найліпше.
ІВАН ВОРОНА
REG. REAL ESTATE BROKER
7595 N. Miami Ave., Phone: 7-6433 Miami 38, Florida

ГРИГОРІЙ КОВЕРДОВИЧ
ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО ЙОГО FURRIERS
кушнірська робітня
є тепер під числом
434 East 6th St.
BETWEEN AVE. A & 1st.
NEW YORK CITY
Telephone: Spring 7-3566

Приймає замовлення на НОВІ РОБОТИ і ПЕРЕРІБКУ та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ сторидж на літо.—Самий сторидж на літо 2% від сотні.
Футра можна купити на сплати.
Робітня отворена від 9. рано до 9. ввечір, кожного дня.
В неділі на замовлення.

ТАРЗАН ч. 2470. Ще таки має .перевагу

Коли Великий Луї вистрілив, Тарзан зігнувся...

... і вхопивши за протилежний край човна, він захитав ним.

Убивник найшовся в мілкій воді і подався до берега з піднесеним вгору револьвером.